

detský čin roka

NÁSOBILKA DOBRA

PROJEKT DENNÍKY

ARNOLD KISS

Základná škola Turňa
Školská ulica 301/16
Turňa nad Bodvou
Učiteľ Teach for Slovakia

www.teachforslovakia.sk

ÚVODNÁ AKTIVITA PREČO ROBIŤ DOBRÉ SKUTKY?

Túto aktivitu som robil s najväčším množstvom žiakov, aj s triedami, s ktorými som nerobil ostatné aktivity, a v každej triede dopadla rovnako a mala rovnaký účinok – navnadila žiakov na ďalšie aktivity. Dokonca aj keď sa použije ako “energizer” na začiatku hodiny, aby zaktivizoval žiakov, po aktivite žiaci oveľa sústredenejšie pracujú. Dá sa to urobiť aj v opačnom garde (ako ma požiadali štvrtáci) a na názorovej škále sa ocitám ja a oni sa ma môžu pýtať otázky. :)

Aká bola reakcia detí?

Pri mladších deťoch od začiatku nadšená, pri starších najskôr veľmi neochotná, potom sa však všetci rozbehli a fungovalo to ako švajčiarske hodinky.

Čo ma prekvapilo?

Aký prínos to malo pre decká psychologicky, že ich zaktivizovala na ďalšie veci. Že si ju na nasledujúcich hodinách chceli opakovať. A často ma žiaci prekvapili aj vysvetleniami k tomu, prečo sa postavili tam, kam sa postavili.

Akú reakciu som neočakával?

Žiakov, ktorí sa naschvál stavali do názorového protipólu proti ostatným, aby vynikli. Stalo sa to vo viacerých ročníkoch a bolo to dosť detinské, ale tak čo už – sú to deti. :)

Tiež som nečakal, že sa to „obrátí proti mne“ a že žiaci budú chcieť sponovať mňa.

Mala táto aktivita zmysel?

Určite áno, na konci sme si spravili krásnu reflexiu a rozprávali sme sa o tom paradoxne, že poznajú málo ľudí, ktorí pomáhajú, ale prečo to je tak, keď všetci majú radi pomoc? Mám pocit, že táto aktivita a zamyslenie sa nad ňou malo pozitívny príspevok k celkovej kultúre školy.

Zmenila táto aktivita atmosféru v triede?

Ako píšem vyššie, dokonca aj na škole. :)

1. PREČO SA MÁM RÁD

Úvodné slovo: Táto aktivita je náročná na časovú konzistenciu a je to veľká skúška integrity žiakov – ak je napr. 20 žiakov, znamená to, že sa tejto aktivite treba 20 dní povenuvať (tej časozbernej časti). A aj keď je výsledok krásny, často si žiaci na úlohu, ktorú mali (sledovať spolužiaka a napísať vlastnosť) spomenú, až keď im to nasledujúci deň ráno pripomeniete, a tak píšú narýchlo.

Pri vytvorení návyku každodenného je to ale pekná vec a žiaci si na to navyknú. Je vtipné sledovať tú dynamiku v triede, keď žiaci vedia, že ich niekto sleduje. Prvé dni sa ihneď od seba navzájom dozvedeli, že kto koho sleduje, a potom sa aj hašterili, že aké si dajú ohodnotenie (vystatovali sa, že dajú zlé, atď.). Udržať žiakov, aby si dávali len dobré hodnotenia, je veľmi náročné. Táto aktivita je asi vhodnejšia pre úplne najmenšie detičky alebo deti z iného prostredia, než je sociálne znevýhodnené. „Vzorní“ žiaci s tým nemali problém, tí, ktorí sú známi ako problémoví alebo majú doma ťažkú situáciu, tým to išlo veľmi ťažko.

Aká bola reakcia detí?

Prezentovať ich vlastné dobré vlastnosti/úspechy bolo pri väčšine žiakov veľmi náročné, hanbili sa hovoriť o sebe dobré veci pred ostatnými a bolo náročné zabrániť v niektorých prípadoch drobnému výsmechu zo strany ostatných spolužiakov pri prezentácii. Nakoniec ale (po mojej cenzúre) všetci dostali svoje hodnotenia a boli z toho šťastní.

Čo ma prekvapilo?

Zneužívanie celej aktivity deťmi na hašterenie sa a citové vydieranie. :) A to, že najtichšie, najskromnejšie decká (a väčšinou dievčatá) dávali najkrajšie hodnotenia ostatným.

Akú reakciu som neočakával?

Spomínané hašterenie. A to, že budem musieť 30-krát zdôrazňovať, že píšeme pekné vlastnosti.

Mala táto aktivita zmysel?

Skôr by som ju zamenil za niečo jednoduchšie (ako som to napokon pri inej triede aj spravil a zrealizoval celú aktivitu v rámci 1 vyučovacej hodiny s papierikmi, ktoré sa lepia na chrbát).

Čo cenné som sa dozvedel o svojich žiakoch?

Nič také, čo by som nebol vedel predtým. :)

Zmenila táto aktivita atmosféru v triede?

Musel som robiť damage control, aby to dopadlo v pohode a aby sa tá atmosféra nezhoršila. Po tom, čo sme sa ale s deckami o tom na hodinách rozprávali (reflexia), otočilo sa to a zlepšilo.

Celkovo:

Túto aktivitu by som zostručnil, jasnejšie definoval cieľ a spravil ju formou, ktorá by tie decká na jednej hodine aj bavila. Po tom, čo som to spravil takto, ale už s inou triedou, malo to oveľa krajšiu odozvu. :) A nenútil som každého hodnotiť každého. Ale spomenul som, že hodnotenie by mali dať aj takým, čo majú ešte na chrbte málo hodnotení, takže nikto nebol opomenutý.

2. ĽUDIA OKOLO MŇA

Úvodné slovo: Túto aktivitu sme nerobili, lebo nám už na škole prebieha aktivita Čin mesiaca, ktorou sme ju nahradili + už prebehla podobná vec na škole, pričom žiaci pomohli svojej spolužiačke, ktorá mala doma ťažkú situáciu a na Vianoce jej ako darček kúpili oblečenie, školské potreby a podobne. Celkovo mi to ale príde ako veľmi hodnotná aktivita, ktorá sa dá veľmi v pohode robiť v rámci OBN alebo aj v rámci projektového krúžku. Pridal by som tam dôraz na rozdelenie rolí, že ktorý žiak/žiačka bude mať čo na starosti v tíme. Je ale jasné, že pri

takejto aktivite ide sebeckosť bokom a žiaci krásne spolupracujú, je to skvelá aktivita.

3. NAŠE PROSTREDIE

Úvodné slovo: Rovnako ako aj predošlú aktivitu, ani túto aktivitu by som neodporúčal robiť so žiakmi 5. alebo 9. ročníka kvôli testovaniu T5 a tendencii matematikárov a slovenčinárov tlačiť na decká v týchto ročníkoch. :) Alebo ich uskutočniť po, čím sa ale riskuje, že sa to nestihne v rámci školského roku.

Aká bola reakcia detí?

Podivuhodne dobrá... Ako som už písal, sú to deviatci + trieda, s ktorou sa mi naozaj ťažko pracuje. V triede je mnoho rozporov medzi žiakmi a takmer nikdy sa na ničom nezhodnú.

Čo ma prekvapilo?

To, že už od začiatku spolupracovali, zjednotili sa pre jednu vec. Nezaznelo „Drž hubu!“, ako to v tej triede často býva, ale počúvali sa a pretekali sa v tom, kto s kým viac súhlasí, podporovali sa v nápadoch, a keď už došlo na vybranie toho, ktorý budeme realizovať,

namiesto hádky znova prišlo pochopenie, empatia,

súhlas, počúvanie sa. Veľmi, veľmi pozitívne prekvapenie.

Akú reakciu som neočakával?

Hnev žiakov na mňa alebo dezilúziu, keď sa aj kvôli nečakaným okolnostiam z mojej strany musel presunúť dátum, kedy budeme pomoc útulku realizovať. :) Ale nejako sme to zvládli.

Mala táto aktivita zmysel?

Áno, je iba ďalším z príkladov, ktorý dokazuje, že sme primárne nastavení na pomáhanie a na altruizmus a že hádky, nedorozumenia a konfliktné riešenie situácií idú ihneď bokom, keď sa nájde spoločný bod pomoci... Je to krásna paralela s myšlienkou spoločného nepriateľa, ibaže v opačnom garde.

Čo cenné som sa dozvedel o svojich žiakoch?

Že majú naozaj záujem pomáhať napriek tomu, že sa javia ako protivní tínedžeri, ktorých nič nezaujíma. :)

Zmenila táto aktivita atmosféru v triede?

Áno, k lepšiemu. Dôležitý je aj faktor vytvárania spoločnej, silnej spomienky, ktorá dáva deckám pozitívne myšlienky na to, čo si prežili. :)

MGR. HELENA MEČAROVÁ A MGR. NINA POLÁKOVÁ

Spojená škola
Hradná 7
Komárno
s o.z. Špeciálna ZŠ s MŠ

Našu školu navštevujú žiaci so zdravotným postihnutím, s viacerými negatívnymi skúsenosťami a zážitkami. Napriek tomu sa nevzdávajú, bojujú s pomocou pedagógov.

Presvetľujú svoju dušu a srdiečko novými spôsobmi správania (aj keď sú práve mnohí v období nejasnej predstavy, vzdoru, precitlivosti k sebe) v spoločenskom živote.

A nielenže sa snažia obhájiť a zastať svoje miesto v živote, ale veľaokrát zasievajú dobro okolo seba. Potvrdilo sa to i pri aktivitách súvisiacich s vaším projektom – vážiť si seba, všimnúť si prostredie, v ktorom žijú, pomáhať ľuďom naokolo, vidieť zmysel a význam.

PREČO ROBIŤ DOBRÉ SKUTKY?

Skúsenostný denník

1. Žiaci 5. a 6. ročníka
2. Úvodná počiatočná rezervovanosť a dezorientácia bola nahradená iniciatívou a veľkou snahou o splnenie vytýčenej činnosti. Žiaci napísané dobré skutky vzájomne rozoberali, hodnotili a najviac ocenené označili srdiečkom.
3. Bola to zaujímavá a hodnotná diskusia, bolo úžasné sledovať, ako sa z pubertálnych individualít stávajú ľudkovia so zohriatym srdiečkom pri spomienke na svoj dobrý skutok, a bolo pozoruhodné sledovať, ako si niektorí chcú osvojiť aj dobré skutky svojich spolužiakov.

píšeme o dobrých skutkoch

to sme my

rozhovor

každý má svoj názor

debata okolo témy

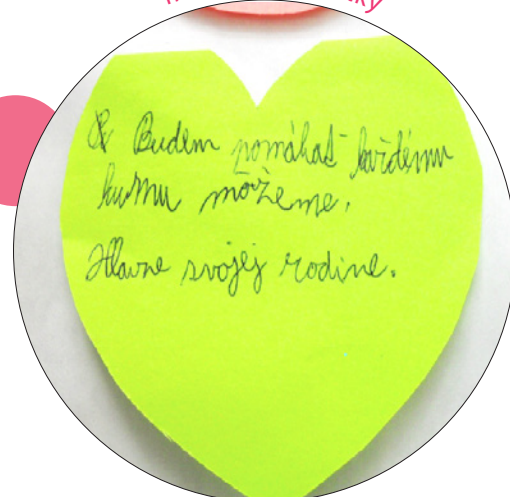
naše dobré skutky

moje dobré skutky

moje dobré skutky

PREČO SA MÁM RÁD

Skúsenostný denník

1. Žiaci 7. a 8. ročníka
2. Počiatočné nepochopenie cieľa písať iba dobré vlastnosti sa postupne menilo na iniciatívu napísať čo najviac kladných vlastností (aj keď u niekoho to bolo aj na úrovni želaní mať dobré vlastnosti).
3. Zaujímavé bolo, že žiaci vedeli pomerne presne a aj spravodlivo ohodnotiť vlastnosti ostatných spolužiakov, pričom na hodnotenia seba boli pomerne citliví, možno až odmietaví.
4. Atmosféra v triede po vykonanej aktivite bola citeľne pozitívnejšia. Poučenie: možno sme mali začať už v nižších ročníkoch.

a začali sme po rozhovore kresliť

inšpirovali sme sa aj čítaním príbehov

ĽUDIA OKOLO MŇA

Skúsenostný denník

1. Žiaci 1. a 2. ročníka
2. Deti so zánietením hovorili, koho videli pomáhať druhým ľuďom.
3. Bolo prekvapujúce, že si všímali pomoc mladších starším, napr. pri nastupovaní do autobusu, uvoľnení miesta. Ale hovorili i o svojej pomoci, napr. odnesenie nákupu staršej susede, pomoc chlapcovi, čo spadol z bicykla. Zaujímavé je, že si vážia pomoc pracovníčky Mestského úradu, odboru sociálnych vecí Bernadety Tóthovej (familiárne ju volajú Detty). Sú to malé deti, ale uvedomujú si jej pomoc aj kontrolu v prostredí, kde bývajú, a rešpektujú ju.
4. Pri pomoci niekomu hovorili o dobrom pocity: „tak dobre...“ Veľa robila i pochvala, určite motivácia pre ďalšie dobré skutky.

sme sústredení

aj zážitky z dobrých skutkov

naše predstavy na papieri

uvoľnenie miesta v autobuse starším, nemocným

pomoc rodičom

NAŠE PROSTREDIE

Skúsenostný denník

1. Žiaci 5. a 6. ročníka
2. Žiaci si živo vedeli predstaviť a napísať, kde a ako vyzerajú niektoré časti nášho mesta. Hovorili: Nepáči sa nám, keď vidíme porozhadzované smeti po ulici, pri smetných košoch a neupravené záhony v meste, zanedbané okolia historických budov, pomníkov.
3. Rozhodli sme sa vyčistiť neďaleký park Anglia, po robote sme mali dobrý pocit z užitočnej práce a dohodli sme sa na pravidelnej údržbe tejto zelene v našom meste.
4. Medzi žiakmi zavládlo veľké zanieietenie, iniciatíva sa preniesla i na prostredie triedy – úprava.

takto si predstavujeme naše mesto, krásne, čisté

pustili sme sa do práce

čo sa nám páči a čo nie

čo sa nám páči a čo nie

naše skrášovanie mesta, vyčistili sme park Anglia

čo sa nám páči a čo nie

ČO NÁM PRINÁŠA ROBenIE DOBRÝCH SKUTKOV

Skúsenostný denník

1. Žiaci 3. a 4. ročníka
2. Deti pri otázkach reagovali spontánne, hovorili o svojich zážitkoch pri konaní dobra. „Bolo mi dobre“, „cítil som sa výborne“, „bol to zvláštny pocit“ – to boli názory detí pri opise pocitu po dobrom skutku.
3. Žiaci sa jednoznačne zhodli pri kladných odpovediach, stali si k záznamu ÁNO pri naozaj správnych tvrdeniach.
4. Prekvapenie bolo hlavne pri veľkom množstve opisu drobných dobrých skutkov. Malo by zmysel častejšie sa o týchto zážitkoch rozprávať, žiaci ožili, boli nadšení, pripomenuli si príjemné pocity pri uskutočňovaní dobrých skutkov.

TOMÁŠ HORVÁTH

ZŠ s MŠ Markušovce
Skúsenostný denník z krúžku
Môj príbeh
Učiteľ Teach for Slovakia

www.teachforslovakia.sk

V tomto skúsenostnom denníku sa zameriavam na poobedný školský krúžok nazvaný „Môj príbeh“, ktorý uskutočňujem 1 – 2 krát týždenne a v rámci ktorého som zakomponoval ciele a obsah projektu „Otvor oči, otvor srdce“.

Kontext, cieľová skupina a jej špecifiká

Nie som triedny učiteľ, nemám vždy možnosť pracovať s ucelenou skupinou detí. Na krúžku sa mi však postupne vyformovala skupina cca 12 žiakov, ktorí ho navštevujú pravidelne. Žiaci, s ktorými na krúžku pracujem, sú deti vo veku 11 – 16 rokov z rómskej komunity v Markušovciach. Špecifiká tejto cieľovej skupiny sú najmä slabá čitateľská gramotnosť spojená so slabou abstraktnou predstavivosťou a častokrát obmedzenou schopnosťou dlhodobého sústredenia sa.

Krúžok preto vždy prebieha v malých skupinách (2 – 5 žiakov), celkovo ho navštevuje približne 12 žiakov 2. stupňa ZŠ. Krúžok je zároveň naplánovaný ako celoročná dlhodobá aktivita. Tento skúsenostný denník zachytáva pozorovania zozbierané v 1. polroku (september 2016 – január 2017), pričom popisuje aj aktivity plánované na zvyšok školského roka za účelom podrobného predstavenia celkovej vízie krúžku, ktorá je úzko spätá s cieľmi projektu „Otvor oči, otvor srdce“.

Priebeh krúžku a aktivít

Výber žiakov

Výber žiakov do krúžku prebiehal v zásade dvomi spôsobmi:

- priamym oslovením aktívnych žiakov, ktorí už v minulosti ukázali záujem pracovať na sebe
- formou ponúkutej nápravy za porušenie pravidiel/školského poriadku a pod. (napr. nevhodné správanie žiaka na hodine – pokiaľ žiak prejaví záujem o nápravu, je mu ponúknutá príležitosť zúčastniť sa poobedného krúžku) – nie trest v zmysle zostať „po škole“, ale príležitosť dosiahnuť nápravu a ponúknuť možnosť na zmenu, pokiaľ to žiak skutočne chce.

Priebeh

Na začiatku krúžku si každý žiak s pomocou učiteľa (najmä formou kladenia mentoringových otázok) stanovil cieľ, ktorý chce do konca školského roka splniť, ktorý bude splniteľný, no zároveň aj dostatočnou výzvou pre žiaka. Tento cieľ vždy v sebe nesie pozitívne scitlivenie k sebe a svojmu okoliu. V priebehu krúžku počas šk. roka sa žiaci učia plánovať si konkrétne kroky, ktoré k splneniu cieľa vedú, a následne pracovať na ich realizácii. O ich snažení (prípadne o snažení svojich spolužiakov) priebežne píšú krátke reflexie – malé „knižné“ kapitoly, príležitostne doplnené fotografiami. Takto vzniká príbeh, na konci ktorého vznikne personalizovaná kniha popisujúca a zachytávajúca snaženie každého zúčastneného žiaka (napr. O Simone a Adriánovi, ktorí pomáhali druhým ľuďom). Takéto knihy potom budú slúžiť ako motívatory pre ďalších žiakov a ich snaženie a stanú sa súčasťou školskej knižnice.

Forma

Vzhľadom na špecifiká cieľovej skupiny sa aktivity odohrávajú vždy v malej skupine (2 – 5 žiakov),

nadväznosť mi pripomínala, ako keď sa v komikse o Káčerovi Donaldovi jeho synovci Hui, Dui a Lui dopĺňajú v jednotlivých dialógových bublinách. Aktivita upevnila vzťahy a prehĺbila dôveru.

A circular inset showing a chalkboard with handwritten text in various languages, including "DOBRÝ skutok" and "Pamela, dobrý".

Adrián, 15 rokov
(O Adriánovi a Simone,
ktorí pomáhali druhým)

Aktivitou Prečo sa mám

Pri stanovovaní cieľov a vôbec nastavenia žiakov na ideu krúžku zohrávali aktivity navrhnuté v rámci projektu „Otvor oči, otvor srdce“ dôležitú úlohu – posilnili dôveru medzi spolužiakmi, pomohli nasmerovať ich všímavosť k druhým ľuďom, ktorých si dovtedy nevšímali, a postupne si viacerí začali uvedomovať svoju úlohu byť vzorom pri robení dobrých skutkov. V decembri sme vydali školský časopis, v ktorom sme niektoré z dobrých skutkov a pokrokov žiakov ukázali aj ostatným žiakom na škole.

„Pomáham aj sestre – ona má sama dom v Jarečku. Ozvem sa jej a spýtam sa jej, či má doma robotu. Potom prídem k nej a dám dole koberce, poumývam dlážku a sestra ide zatiaľ k našej mame na kávu aj s malými deťmi. Sestre pomáham, lebo jej nemá kto iný pomôcť – manžel je v robote a ona má tri deti, o ktoré sa musí starať. Cítim sa pritom dobre. Sestra sa mi za pomoc poďakuje.“

Aktivita Ľudia okolo

mňa je zahrnutá prakticky v každej žiackej reflexii svojho cieľa. Špecifikom je, že žiaci dospeli k poznaniu o hodnote pomoci (a širšie o tom, ako ísť príkladom) skrze napĺňanie svojho vlastného cieľa a uvedomovanie si situácií, v ktorých oni pomohli druhým (alebo druhí im) práve vďaka tomu, že si danú situáciu **spojili** s cieľom, ktorý sa usilujú naplniť.

„Zase ma nahnevala – furt mi hovorila, že som hlupák. Ja som ju za to zhodil z kopca v parku a ona plakala. V parku som potom porozmýšľal o tom, čo som to urobil. Ved’ som dal predsa sľub. Pomaľičky som sa vybral k nej a ospravedlnil som sa jej, aby mi odpustila.“

Elemír, 14 rokov (O Elemírovi, ktorý sa naučil kontrolovať sa)

„Keď budem učiteľka, chcem naučiť deti písať a čítať, alebo aj mojich súrodencov. Môj otec nepočuje, používa slúchatku a nevie ani čítať a ani písať. Keď mi napríklad učitelia povedia, aby som sa naučila biológiu a matematiku, môj otec nevie, čo to je. On tomu nerozumie, čo to je. Ale keď som mu o tom rozprávala, povedal mi, aby som ho to naučila. Teraz už vie nejaké písmenka.“

Katka, 11 rokov (O Katke, ktorá sa chcela dobre učiť, aby sa mohla stať učiteľkou)

V zmysle „keď naplňam svoj cieľ, som pre druhých vzorom“ žiaci naplňali cieľ zodpovednosti a možnosti pozitívnej zmeny vlastným pričinením, ako o to usiluje aj aktivita **Naše prostredie**. V kontexte krúžku ide predovšetkým o kultiváciu vzťahov na škole a v triedach. Nejde teda o fyzické, ako skôr vzťahové zmeny prostredia.

„Marek sa nekontroloval a chcel sa biť, nadávali si. Povedal som si, že Marek má trochu pravdu, ale nemôže sa jednoducho biť. Povedal som mu, aby sa ukludnil, ja mu dohovorím. Marek povedal,

že mi ďakuje, že som ho ukludnil. Vtedy som si povedal, že som aj pre väčších a starších kamarátov vzor.“

Elemír, 14 rokov (O Elemírovi, ktorý sa naučil kontrolovať sa)

Čo bude nasledovať?

Zbieranie príbehov potrvá do konca marca, kedy žiaci zreflektujú svoj cieľ z hľadiska, či a do akej miery sa im ho podarilo naplniť. Spoločne vytvoríme vizuál knihy, ktorej obsah učiteľ zedituje. Pomocou crowdfundingovej kampane vyzbierame peniaze na vydanie knihy, ktorá vyjde a bude predstavená do konca školského roka.

Zistenia

Žiaci veľmi dobre reagujú na otázky vo forme mentoringového rozhovoru, napr: „Čo sa to vlastne stalo?“, „Čo by si nabudúce spravil inak a prečo?“ V tomto momente, keď žiaci pomenujú problém, ktorý nastal, a aj jeho možnú nápravu, príde otázka typu „a čo ti k tomu pomôže?“

Žiaci vo svojej reflexii naplňania svojich cieľov až prekvapivo často dospeli k tomu, že ich cieľ priamo súvisí s druhými ľuďmi (spolužiakmi, učiteľmi, rodinou) a že pri jeho naplňaní sa môžu stať vzormi pre spolužiakov, čo im okrem iného prináša aj dobrý pocit (sebaúctu).

Postupom času, keď žiaci vidia, ako ich príbeh naberá z ich pohľadu najmä na kvantite, no z pohľadu zvonku najmä na kvalite, už majú k nemu vzťah a sami, z vlastnej iniciatívy sa hlásia o účasť na krúžku a dopĺňanie príbehu.

Po 4 – 5 mesiacoch stretávania

sa na krúžku si niektorí žiaci postupne uvedomujú, že v konečnom dôsledku sú to ich rozhodnutia, ktorými formujú svoje mikroprostredie – preberajú za ne zodpovednosť, a najmä sú schopní o tom uvedomele rozprávať. Vnímajú možné dôsledky svojich činov.

MGR. DAGMAR
HABÁNEKOVÁ

MGR. AGNESA
MITTERPACHOVÁ

Špeciálna základná škola
Ďumbierska 15
Banská Bystrica
Vzdelávanie detí so špeciálnymi
výchovno-vzdelávacími
potrebami

Pri našej práci s deťmi spoznávame rôzne osudy našich žiakov. Veľká väčšina z nich žije na hranici chudoby alebo sú naozaj chudobní a často nemajú splnené ani tie základnejšie ľudské potreby, ako sú jedlo, spánok, láska rodičov, teplo domova... No na šťastie sú medzi nami ešte ľudia, ktorí pomáhajú. Často sme to len my, učitelia, preto by sme boli radi, keby sme týmito aktivitami docielili, aby sa naši žiaci naučili navzájom si pomáhať a aby to bola pre nich samozrejma vec. Robiť dobré skutky prináša šťastie a ľudia sú potom pokojnejší, čo dokazuje psychologický výskum. Kedy máme robiť dobré skutky? Vždy a stále. Robiť

dobré skutky nie je také ľahké, ale je dôležité, aby vychádzali zo srdca a nie na niečí pokyn. To bude naším cieľom. Žiaci, ktorí navštevujú našu ŠZŠ, majú rôzne stupne postihnutia. Projekt sme realizovali so žiakmi vo variante A, čo je najľahší stupeň postihnutia. Vo variantoch B, C sú žiaci aj s kombinovaným postihnutím, najmä s telesným postihnutím (aj vozičkári), žiaci s autizmom, s Dawnovým syndrómom. S týmito žiakmi prichádzajú žiaci z variantu A denne do kontaktu či už počas prestávok, alebo pri rôznych spoločných aktivitách v škole i mimo nej. Učia sa tým celý školský rok tolerancii, spolupráci a pomoci iným.

ÚVODNÁ AKTIVITA

PREČO ROBIŤ DOBRÉ SKUTKY?

Túto aktivitu sme robili so žiakmi celého druhého stupňa. Zúčastnilo sa jej 19 žiakov (z toho: 5. ročník 3 žiaci, 6. ročník 5 žiakov, spojený 7. a 8. ročník 6 žiakov, 9. ročník 5 žiakov).

Žiaci prejavili značnú mieru citlivosti, dokázali povedať, kedy treba konať dobré skutky, čo sú dobré skutky. Vedeli, že ľuďom treba pomáhať, z pomoci majú potom dobrý pocit, páči sa im pekné prostredie okolo seba (vo väčšine ho doma nemajú). Majú radi zvieratká a nechceli by žiť sami na pustom ostrove. Tvrdenie „iní ľudia

ma nezaujímajú“ pravdepodobne nepochopili, lebo z 19 žiakov odpovedali len 5, že to nie je pravda a práve naopak, ich zaujímajú. Žiaci vôbec nevedeli, ako sa volá školník. Skôr poznajú šoféra, lebo ich občas niekam odvezie.

Keď sa objavil niekto na strane tvrdenia NIE, ostatní to sprevádzali hlasným komentovaním o jeho necitlivosti, vyjadrovali nesúhlas s jeho postojom (je to asi tým, v akom prostredí a s akými spolužiakmi sa stretávajú).

2. AKTIVITA PREČO SA MÁM RÁD

Cieľom tejto aktivity bola láska k sebe samému ako základné východisko k láske k ostatným ľuďom a svetu.

D. Habáneková pracovala s triedou 5. A a 8. A a p. Mitterpachová pracovala so 6. A a 9. A triedou. Žiaci majú problém o sebe napísať niečo pozitívne, je to skúsenosť aj z aktivít v rámci ETV, ktoré učíme. Ešte väčší problém je to povedať o sebe nahlas ostatným spolužiakom. Tiež im robí problém nájsť vhodný výraz pre pomenovanie danej vlastnosti, tak ako aj pre vyjadrenie pocitov. Pomáha im pritom škála zobrazenia pocitov pomocou piktogramov. Zrejme sa vo svojich rodinách málo stretávajú s pozitívnym oceňovaním zo strany rodičov, súrodencov a iných príbuzných. Zo skúseností často pozorujeme určitú vzájomnú nevraživosť medzi súrodencami v rodine, skôr väčšia súdržnosť je medzi súrodencami v detskom domove.

V 6. A triede 8 žiaci napísali o sebe viac pozitívnych vlastností až po úvodnej motivácii zo strany učiteľa (pomohli im aj piktogramy). V 9. A triede 5 žiakov napísalo pozitívne vlastnosti bez problémov. Podobné aktivity robia žiaci aj na hodinách ETV už od piateho ročníka.

V 8. A triede sú 3 dievčatá a 4 chlapci. Z dievčat je jedna ôsmačka a dve siedmačky. Siedmačky dokázali napísať, čo sa majú na sebe rady, ocenili aj svoje povahové vlastnosti a vedeli pomenovať, čo im prináša spokojnosť, moment úspechu. Ôsmačka o sebe nenapísala nič, aj keď som sa jej snažila pomôcť. Pochádza z málo podnetného prostredia, kde chýba láska a pochvala. Táto žiačka síce býva v škole pochválená, oceňovaná, no aj napriek tomu sa nedokáže otvoriť. Do našej školy prišla len v 6. ročníku. Chlapci nemali problém o sebe niečo pekné napísať. Pri pozorovaní spolužiakov a spisovaní dobrých vlastností potom už žiaci nemali problém. Túto aktivitu robili radi,

bavila ich, bolo im príjemné písať o iných pozitívne vlastnosti. Žiaci deviateho ročníka sa už veľmi dobre navzájom poznajú, sú dobrý kolektív. Prekvapujúce bolo aj to, že pozitívne dokázali hodnotiť aj spolužiaka, ktorý nie je v kolektíve veľmi obľúbený, má problémy s hygienou a dochádzkou do školy. Po časozbernej aktivite, kde sa mali navzájom pozorovať a potom písať dobré vlastnosti, sme spísali vyjadrenia spolužiakov na osobitný papier.

V 5., 6., 7., 8. ročníku prečítali vyjadrenia vyučujúce. V deviatom ročníku si to žiaci chceli prečítať sami. Boli sme prekvapení, že pri čítaní niektorí nedokázali udržať očný kontakt, zrazu boli zaskočení tým, že ich spolužiaci vidia v dobrom svetle. Potešilo nás, že tí ostatní sa usmievali, vyjadrovali spokojnosť. Bolo im to príjemné, pri čítaní neverbálne prejavovali radosť, potešenie, ktoré bolo sprevádzané úsmevom. Dozvedeli sme sa o nich, že sú prajní, úprimní, vtipní, pomáhajú aj iným ľuďom, že sú všímvaví voči druhým.

Táto aktivitu sa robila aj v 5. A triede. Trieda nie je kompatibilná, žiaci sa v nej sa nemajú radi, a tak táto aktivita nedopadla veľmi dobre. Písali o sebe samé zlé veci (je škaredá/ý, sprostá/ý, smrdí...). Po prečítaní vyjadrenia spolužiakov vykrikovali, že to nie je pravda, začali si nadávať a nekontrolovateľne si prejavovali neznášanlivosť, ktorá medzi nimi pretrváva od 4. ročníka. Bola som tým zaskočená. „Okresať“ túto triedu nám dá ešte veľa námahy, aby sme z nich vychovali tolerantných ľudí. Etickú výchovu majú len prvý rok, preto aj ich vyjadrenia boli také negatívne (vo všeobecnosti človek skôr na sebe a na druhých nájde zlé vlastnosti ako dobré). Problematický je žiak z detského domova, ktorý je negativistický a vyvoláva nepriaznivú atmosféru v triede. Vie zmanipulovať aj svojho spolužiaka proti spolužiačke Mirke.

3. AKTIVITA

ĽUDIA OKOLO NÁS

Cieľom tejto aktivity bolo naučiť žiakov, aby vedeli oceniť prácu a úsilie ľudí naokolo, vyskúšať si, aké je pomôcť a mať pozitívnu spätnú väzbu na svoje správanie. V časti EVOKÁCIA/AKTUÁLNA SITUÁCIA nás potešilo, že si deti všimli, že aj my (učiteľky) patríme k ľuďom, ktorí pomáhajú – nosíme oblečenie, kupujeme pomôcky žiakom, ktorých rodičia na to nemajú peniaze. Potom to boli ich rodičia, ktorí pomáhajú susedom alebo starším ľuďom v ich okolí, ktorí už nemajú rodinu. Spomenuli aj sponzorov našej školy – Lions club, ktorý nám každoročne prispieva na vianočné darčeky pre deti, združenie DÚHA (je to združenie založené pri našej škole), ktoré sponzoruje školské výlety pre všetkých žiakov školy, divadelné a filmové predstavenia, každoročnú štedrovečernú večeru a spolupodieľa sa finančne pri realizácii väčších projektov (Snoezelen).

Táto aktivita ich podnietila k tomu, že sami iniciatívne začali rozprávať a písať, akú pomoc oni poskytujú a ani si to neuvedomovali, že robia dobré skutky. V 5. A triede napr. Evkinmu otcovi pomáha sused, ktorý ho učí variť, teta ho učí prať a starať sa o ňu a o sestru.

V motivačnej časti žiaci dostali za úlohu pozorovať vo svojom okolí ľudí, ktorým by prospela pomoc. Mali na to čas cez víkend. Potom sme sa o tom porozprávali na vyučovacích hodinách. Žiaci si svoje návrhy na pomoc iným ľuďom nakreslili alebo napísali a dali si ich na nástenku. Dohodli sa, že budú pomáhať individuálne. Dievčatá v 5. A sa rozhodli, že si budú navzájom pomáhať. Mirka je v triede medzi chlapcami, sú dvaja, neoblúbená (preto ako vyzerá, ako sa oblieka, pretože nemá osvojené skoro žiadne hygienické návyky) a často vystavovaná posmechu (pracujeme na tom, aby sa to zmenilo spoločne s TU, výchovnou poradkyňou a školským psychológom, pretože ich rodičia nespolupracujú so školou,

nič nezmohla ani sociálna pracovníčka, ktorá ich má na starosti). Evka prišla do školy len v októbri z detského domova. Bola odobratá zo starostlivosti matke (aj so sestrou, ktorá tiež navštevuje našu školu) a boli zverené otcovi, ktorý so starostlivosťou o dve dievčatá (dcéry) nemá skúsenosti. Mirka potrebovala kamarátku a Evka tiež. Stále sa držia za ruky a Evka jej hovorí, že je dobrá a že ju má rada. Navzájom si pomáhajú s úlohami, s učením. Jeden chlapec z tejto istej triedy sa rozhodol, že on bude pomáhať bratovi svojej spolužiačky (tej, ktorú nemá rád, Mirky) Nikolasovi a bude mu nosiť obnosené veci a hračky.

Väčšina si vybrala niekomu pomôcť tak, aby nepotrebovali na ňu financie. Len jeden žiak (8. A) sa rozhodol, že bude pomáhať konkrétnemu bezdomovcovi a bude mu prispievať sumou 0,50 € na nocľah v nocľahárni. Upozornila som ho, že on nezarába, preto by bolo lepšie, keby to bolo aspoň raz za týždeň. Nechcel, trval na svojom. O dva dni som sa pýtala žiakov, ako sa im darí realizovať pomoc. Žiak, ktorý mal pomáhať bezdomovcovi, mi povedal, že za peniaze, ktoré mu dal, si kúpil alkohol, preto svoju pomoc upravil len raz za týždeň. Neskôr aj to zmenil a radšej mu kupoval za peniaze, ktoré dostával ako vreckové od rodičov, nejaké jedlo (paštéty a rožky). Ostatní sa snažili svoje plány plniť podľa toho, ako si ich napísali. Jednej žiačke sa časom stalo (mala pomáhať upratovať mame nášho žiaka zo školy), že ju po dvoch týždňoch už viac do domu nepustili.

Vždy, keď sme sa o tejto pomoci rozprávali, žiaci si navzájom radili, ako by to bolo najlepšie urobiť, čo majú zmeniť. Tu musíme oceniť najmä žiačku Natáliu, ktorá vedela zhodnotiť situáciu a usmerňovať spolužiakov, aj keď ona sama bola tá, čo ju nepustili pomôcť s upratovaním. Potom mali vyjadriť,

aké mali pri tom pocity a všetci hovorili, že keď pomáhali, mali z pomoci druhému dobrý pocit. Úlohy sme priebežne kontrolovali a rozprávali sa, či sa im ich darí plniť. Boli spokojní a v niektorých momentoch som mala pocit, že aj na Mirku v 5. A triede sa pozerajú trochu lepšie a vedia na nej aj niečo oceniť (najlepšie číta, píše a vie porozprávať obsah prečítaného), a preto ju teraz budeme posmeľovať, aby sa naučila dodržiavať aj základné hygienické návyky, aby ju nemuseli upozorňovať, že nevoní, čo u nej vyvoláva buď plač, alebo im začne nadávať.

Žiaci 6. ročníka sa rozhodli vo väčšine prípadov pomáhať ľuďom vo svojich rodinách. Žiaci 9. ročníka sa zamerali hlavne na pomoc žiakom našej školy. Boli to väčšinou žiaci s telesným postihnutím – pomoc pri sebaobslužných činnostiach, pri obliekaní, pri sprevádzaní na vozíčku. Dve žiačky deviateho ročníka sa rozhodli pomôcť žiačke zo 6. A triedy, ktorá je nepočujúca s kochleárnym implantátom. Všimli si, že cez prestávku na školskom dvore býva stále sama, preto sa jej budú venovať, že sa naučia s ňou komunikovať a stanú sa jej kamarátkami.

4. AKTIVITA

NAŠE PROSTREDIE

Cieľom bolo zmeniť uhol pohľadu na prostredie, v ktorom deti žijú, vyvolať v nich aktívny prístup k ich okoliu, posilniť občiansky postoj a pocit zodpovednosti za prostredie v ktorom žijú, ukázať im možnosti pozitívnej zmeny prostredia vlastným pričinením.

Žiaci vedeli pomenovať, čo je „naše prostredie“ – spojili ho s bydliskom, so školou, cestou do školy, ulicou, kde bývajú a kde je ich škola, všimli si najmä neporiadok okolo kontajnerov a dvory v osadách, kde žijú. Radi by zmenili neporiadok okolo domu, ale nedokážu to, pretože ak aj jedna rodina upratuje, ostatné neporiadok nezaujímá. Vyjadrili sa, že by boli radi, keby mali taký poriadok, ako ho majú nerómovia, ktorí žijú v ich blízkosti. Chceli by mať poriadok na dvore; vydláždený dvor, aby sa nemuseli brodiť v blate, keď prší; chceli by mať záhradky, kde by si mohli niečo dopesťovať; opravené a vymaľované domy; dorobené kúpeľne...

Nasledujúci deň sme s deťmi išli na vychádzku a zobrali sme si fotoaparát. Deti samy ukazovali miesta, ktoré máme nafotiť a ktoré by bolo treba vylepšiť. Urobili sme asi 60 záberov a potom si deti vybrali, čo by chceli zmeniť. Fotografie sme

vytlačili a na ETV si ich farebne dokresľovali. Vznikli veľmi pekné návrhy na vylepšenie prostredia okolo nich, ktoré si žiaci odprezentovali, a spoločne sme sa dohodli, ktorý budeme na jar realizovať. Na realizáciu budeme potrebovať aj nejaké financie a tie vieme zabezpečiť zo združenia Dúha, ktoré máme v škole založené. Na murovanom plote na školskom pozemku dorobíme strechu, stenu opravíme a natrieme ju špeciálnou farbou, na ktorú sa dá kresliť kriedami. Múr žiaci využijú na hodinách VYV alebo v školskom klube detí. Tento múr si deti vybrali preto, lebo počas voľna a cez prázdniny chodia do školského areálu deti z okolitých ulíc a striekajú naň farbami neslušné nápisy, ktoré my musíme pokrývať. Takto možno docielime, že si tam budú môcť kresliť a komu sa obrázok nebude páčiť, zotrie ho.

Aktivita deti nadchla, páčilo sa im vylepšovanie fotografií a bolo im ľúto, že sa nemôže každý návrh realizovať, ale pochopili, že môžu meniť prostredie aj ony a že k tomu nie je treba vždy nejaký finančný obnos – môžu si poupratovať v okolí domu, udržiavať čisté školské priestory, nehádzať papiere na zem... Potešilo nás, že majú záujem zlepšiť svoje prostredie a túžia žiť inak

ako ich rodičia. My im budeme držať palce, aby sa im to podarilo. Žiaci sú aj po čas roka vedení v rámci environmentálnej výchovy k ochrane životného prostredia. Máme zber papiera, triedime odpad, v rámci Dňa Zeme organizujeme brigádu a upratujeme priestory areálu školy a o školský areál sa žiaci starajú priebežne počas celého

školského roku (PVC). S udržiavaním poriadku majú niektorí žiaci problém (osobné veci, učebnice a školské pomôcky). Doma nemajú svoj vlastný kútik, nie sú k tomu vedení, a preto im to robí problém. Sami majú problém niečo zmeniť, ak im niekto nepomôže!?

ZÁVEREČNÁ AKTIVITA ČO NÁM PRINÁŠA ROBenIE DOBRÝCH SKUTKOV?

Cieľom bolo využitie rovnakej techniky ako pri úvode na oboznámenie sa s názormi a skúsenosťami žiakov, ktoré súvisia s konaním dobrých skutkov, po skúsenosti s projektom a prípadnými realizáciami dobrých skutkov.

Potešilo nás, že žiaci v podstate rovnako odpovedali na tvrdenia, sú vnímaví, citliví a empatickí. Porozumeli aj tvrdeniu „iní ľudia ma nezaujímajú“ a prišli na to, že keď pomáhajú druhým, tak sa o nich aj zaujímajú. Zapamätali si, ako sa volá školník. Tieto dve aktivity – úvodná a záverečná,

sa vo výsledkoch tvrdení veľmi nelíšili a je to aj preto, že na vyučovacích hodinách ich vedieme k spolupráci, vzájomnej pomoci a pomoci žiakom, ktorí navštevujú našu školu a sú hendikepovaní, odkázaní naozaj na pomoc, pretože sú na invalidných vozíkoch. Pomáhajú aj vo svojom okolí starším ľuďom, svojim rodičom a starým rodičom. Počas realizácie tohto projektu nás prekvapila skutočnosť, že žiaci konali dobré skutky, aj keď si to dosiaľ neuvedomovali. Svedčí o tom aj ich spontánna reakcia, keď doma písali príbehy pomoci druhým ľuďom.

MGR. MÁRIA KOVÁČOVÁ

Základná škola Turňa
Školská ulica 301/16
Turňa nad Bodvou

Túto zaujímavú aktivitu som začala v dvoch triedach na druhom stupni. Skúsenosti v oboch triedach boli od seba veľmi odlišné.

Skúsenostný denník Trieda IX. A. Predmet: Občianska náuka

PREČO SA MÁM RÁD?

Túto zaujímavú aktivitu som začala v dvoch triedach na druhom stupni. Skúsenosti v oboch triedach boli od seba veľmi odlišné. Tu je skúsenosť z IX. A

Aká bola reakcia detí?

Detí v deviatom ročníku rady spolupracujú. Ich reakcia bola príjemne prekvapivá. Vzali papier a začali sa kresliť, vznikli veľmi zaujímavé auto-karikatúry, až som sa rozhodla uverejniť ich na verejnej nástenke v priestoroch vstupnej chodby školy, kadiaľ chodí najviac žiakov.

Čo ma prekvapilo?

Prekvapilo ma, že žiaci po dokreslení svojich postáv začali heslovite písať, čo majú na sebe radi. Dve dievčatá ma prekvapili tak, že neopisovali svoju krásu, ale písali o tom, ako majú rady ľudí, ako rady pomáhajú ostatným. Som na škole nová učiteľka a milo ma prekvapili žiaci tým, že boli úprimní a spolupracovali.

Akú reakciu som neočakával?

Žiak Dominik. Je to pekný, milý a zhovorčivý chlapec. Má krásne výtvarné prejavy. Dá sa povedať,

že má vlastný výtvarný štýl. Najviac ma prekvapil tým, že k pomocným otázkam, ktoré som im dala, odpovedal všade rovnako. Jeho odpoveď znela: Nič.

Čo cenné som sa dozvedel o svojich žiakoch?

Pri tejto aktivite som sa dozvedala, že v tejto triede je super kolektív. Sú to úprimné deti, žiaci, ktorí spolupracujú a majú radi nové výzvy.

Zmenila táto aktivita atmosféru v triede?

Po tejto aktivite boli žiaci milší, môžem povedať, že aj jemní, neskrývali radosť z toho, že sa mohli vyjadriť a že sa o nich niekto zaujíma. Informovali sa a mali chuť na ďalšie aktivity či projekty. Títo žiaci majú chuť spolupracovať. V tejto triede je vždy veľmi príjemná „rodinná“ atmosféra.

Skúsenostný denník Trieda VII. A. Predmet: Občianska náuka

PREČO SA MÁM RÁD?

Aká bola reakcia detí?

Reakcia detí bola pre mňa neočakávaná. Zrazu sa zvýšil hluk v triede. Žiaci začali nahlas vyjadrovať svoje negatívne pocity. Vysvetľovali mi jeden cez druhého, ako nevedia kresliť, nemajú sa radi, nemajú na sebe nič dobré alebo že nevedia nič o sebe povedať.

Čo ma prekvapilo?

Prekvapil má veľký odpor k danej téme. Nechuť, nezaujem. Veľký negativizmus zo strany detí.

Akú reakciu som neočakával?

Nečakala som hlasný odpor od celej triedy a negatívny postoj žiakov k svojej osobnosti.

Čo cenné som sa dozvedel o svojich žiakoch?

Cenou informáciou o tejto triede je, že tieto deti dajú vždy najavo svoj názor. Sú viac komunikatívne ústnou formou ako písomnou.

Zmenila táto aktivita atmosféru v triede?

Táto aktivita zmenila veľmi atmosféru v triede. Nastal hlasný odpor k danej téme, kritizovali, že kto také niečo vymyslel. Žiaci túto aktivitu neprijali.

ĽUDIA OKOLO MŇA

Skúsenostný denník Trieda VII. A. Predmet: Občianska náuka

Aká bola reakcia detí?

Žiaci v siedmom ročníku nechcú nahlas hovoriť pred ostatnými. Najradšej vykrikujú jeden cez druhého. Pri zadaní témy nastal v triede hluk.

Čo ma prekvapilo?

Deti sa ma snažili presvedčiť, že v Turni nad Bodvou neexistuje človek, ktorý pomáha iným. Pokiaľ sme sa snažili na tú tému rozprávať, nikoho takého nespomenuli.

Akú reakciu som neočakával?

Nečakala som búrlivú odmietavú atmosféru. Táto aktivita si vyžiadala tri vyučovacie hodiny. Žiaci našli jedného človeka, ktorý bez odmeny zbiera v obci odpadky a udržuje poriadok. Žiaľ, tento človek, ktorý sa stará o čistotu obce a zdravé životné prostredie, je žiakom na smiech a takú reakciu som neočakávala.

Mala táto aktivita zmysel?

Táto aktivita mala určite zmysel. Žiaci si museli všímať okolie, aby vypracovali odpoveď.

Čo cenné som sa dozvedela o svojich žiakoch?

Žiaci v siedmom ročníku sú veľmi silné osobnosti.

Zmenila táto aktivita atmosféru v triede?

Atmosféra v triede sa zmenila. Žiaci sa zabávali na človeku, ktorý koná dobrý skutok pre spoločné dobro celej obce.

NAŠE PROSTREDIE

Túto zaujímavú aktivitu som začala v dvoch triedach na druhom stupni. Skúsenosti v oboch triedach boli od seba veľmi odlišné.

Skúsenostný denník Trieda VI. A. Predmet: Občianska náuka

Aká bola reakcia detí?

Deti nenašli nič pekné, čo by stálo za zmienku porozprávať o svojom okolí.

Čo ma prekvapilo?

Napriek tomu, že deti nemajú kladný vzťah k svojmu okoliu, predsa sú všímvavé a vedeli mi porozprávať o neporiadku a najšikaredších miestach vo svojom okolí a spolupracovali.

Akú reakciu som neočakávala?

Snažila som sa žiakom vysvetliť, že môžu zmeniť svoje okolie. Dala som im možnosť vyjadriť svoje názory, čo by si želali zmeniť vo svojej obci. Mohli kresliť alebo písať. Jedna žiačka nakreslila malú zoo. Ostatní nemali záujem niečo meniť. Nechceli sa o tom spoločne rozprávať. Nastal hluk.

Mala táto aktivita zmysel?

Takéto aktivity majú vždy zmysel. Žiaci majú možnosť vyjadriť svoje názory, svoje pocity.

Čo cenné som sa dozvedela o svojich žiakoch?

Žiaci sú aktívni, spolupracujú, ale majú negatívny vzťah k svojej obci a k svojmu prírodnému prostrediu. Atmosféra v triede sa zmenila. Nastal hluk a hlasné prekríkovanie v tom, čo v obci nie je pekné a dobré.

Skúsenostný denník Trieda VI. B. Predmet: Občianska náuka

Aká bola reakcia detí?

Deti spolupracovali pri realizácii tejto aktivity.

Akú reakciu som neočakávala?

Žiaci veľmi kriticky vyjadrili svoj postoj k obci, v ktorej žijú. Neočakávala som, že sa žiaci aj napriek negatívnemu postoj ku všetkému, čo je v ich obci, budú snažiť spolupracovať, dokonca hľadali možnosti, ako to zlepšiť. Žiaci napísali svoje názory na to, čo by mohlo život v obci zlepšiť.

Čo ma prekvapilo?

Prekvapila ma ochota spolupracovať a hľadať pozitívne riešenia.

Mala táto aktivita zmysel?

Táto aktivita mala zmysel. Žiaci spolupracovali, komunikovali. Atmosféra v triede bola veľmi príjemná. Žiaci boli radi, že niekoho zaujíma ich názor. Boli milí a úprimní.

Čo cenné som sa dozvedela o svojich žiakoch?

Žiaci sú ochotní spolupracovať. Sú úprimní a všímajú si svoje okolie. Niektoré veci by radi zmenili k lepšiemu, zatiaľ nevedia ako. V tejto triede je vždy dobrá pracovná atmosféra.

DETSKÝ ČIN ROKA/MOJE DOBRÉ SKUTKY/ PREČO ROBIŤ DOBRÉ SKUTKY

Skúsenostný denník Trieda VII. A. Predmet: Občianska náuka

Som nová učiteľka na škole. Siedma trieda je približne rovnako obsadená chlapcami aj dievčatami. Sú to všetko uvedomelé osobnosti. Vedia sa veľmi pekne kriticky vyjadrovať. Učiteľ je nezaujímavý, vždy sa bavia, vyrušujú, robia si posmech. Na hodine je náročné niečo povedať a vysvetliť, pretože deti sú veľmi hlučné, a tak sa niekedy musím cez nich prekričať. Potom sa už dá pracovať. Nemajú vzťah k pozitívnym veciam, príbehom, zážitkom. Kým sme začali pracovať, ničili

aj svoje krásne výtvarné práce, ktoré vytvorili. Všetko, čo je pekné, dobré, milé, užitočné, veľmi radi zosmiešňujú. Svojím spôsobom majú zmysel pre humor. Ten humor je viaczmyselný, ironický a krutý.

Detský čin roka/Moje dobré skutky/ Prečo robiť dobré skutky

Tieto tri aktivity som vzájomne prepojila a uviedla ich do siedmeho ročníka. Najprv žiaci písali o dobrých skutkoch, ktoré vedľa, že urobili deti, a tie sme vkladali do škatuľky o Detský čin roka. Na ďalšej hodine mali žiaci opísať svoj dobrý skutok. Na tretej hodine mali vyjadriť svoj názor, prečo máme robiť dobré skutky.

Každý žiak napísal odpoveď na každú tému. Všetci majú poznanie a pochopenie dobra. Každý už niekedy urobil niečo dobré, aj im niekto niečo dobré urobil, dá sa povedať, že chcú, aby sa konalo viac dobra.

Atmosféra v triede však bola na každej hodine s touto aktivitou hlučná, neprijemná. Deti sa zabávali aj na dobrých skutkoch.

Každý pokus o vzájomné doplnenie, čítanie, prednesenie svojich postrehov, postojov a názorov je pre nich príležitosťou hneď hučať a nahlas sa zabávať.

Majú však radi, ak je im dobre. U žiakov musím v prvom rade doceliť lepšiu disciplínu. Potom potrebujem u nich rozvinúť pozitívny vzťah k veciam, ktoré spolu napíšeme alebo vytvoríme, aby ich neničili. Zistila som, že v tejto triede majú veľmi radi, keď sa im človek venuje formou hry. Nemajú radi klasické hodiny. Radšej majú rôzne aktivity, vtedy sú tichší, pozornejší a pracovná atmosféra je príjemná. Radi pracujú v skupinách a to beriem ako pozitívne poznanie do našej budúcej spolupráce.

Budem sa snažiť upútať v tejto triede pozornosť žiakov rôznymi projektmi a aktivitami a zaujímavou činnosťou, aby sa atmosféra upokojila a dobre sa nám všetkým pracovalo.

**Občianske združenie
Detský čin roka**

Ševčenkova 21, 851 01 Bratislava
+421 907 797 236
info@detskycin.sk
www.detskycin.sk

detský čin roka